

Страдање Краљева – пораз европске цивилизације у XX веку

„Само пази на себе и добро чувај душу своју, да не заборавиш оне догађаје које су виделе очи твоје, нека ти не ишчезну из срца твога докле год си жив, него да поучиш о њима своју децу и децу њихове деце“. (Пета књига Мојсијева 4:9)

Први злочин немачког Вермахта на територији Србије почињен је у граду Панчеву, 21. априла 1941. године, када је убијено 36 цивила. Целат је пресудио: „Ти метак, ти уже“, одређујући за једног стрељање, а за другог вешање“. То се десило четири дана после капитулације Краљевине Југославије, када су под неразјашњеним околностима погинула два немачка војника. Могло се наслутити да ће Србија, иако на њеној територији још није постојала ниједна устаничка групација, постати земља масовних страдања и немилосрдне освете „цивилизованог“ немачког окупатора.

Октобар је месец историјски важних догађаја за Краљево, али истовремено и за цео српски народ. Радост и успон, жалост и трагедија библијских размера испуњавају повест краљевског града. Када поставимо питања о сопственом памћењу историје града Краљева, осећања су и помешана и смућена, оптерећена ограниченим знањима, идеолошком уплетеношћу и незрелом рационализацијом. Одговарамо и објашњавамо, не у складу са оним што се заиста догодило, већ по унапред постављеним циљевима, наметнутим од идеолошког сагледавања историје. Лицитирање о броју жртава Краљевачког октобра је, нажалост, и даље једна од најзаступљенијих тема код већине лаика. Управо због ових чињеница потребно је без страсти и гнева причати о историји Краљева.

На самом извору српске историје, у граду Краљеву се у колективном памћењу чувала традиција о величини и значају монархије. Крунисања, миропомазања, рукоположења, оснивања институција културе, изградња оригиналне архитектонске целине, модерни индустријски центар и град у којем су се странци осећали као код своје куће. Управо у том духу је град дочекао најтрагичније дане у својој историји.

До 1. септембра 1939. године, када је започео суноврат европске цивилизације, становници града Краљева неговали су и развијали вредности које су наследили од својих предака. Међу 13.000 становника, колико је Краљево са околином имало 1941. године, живели су и Словенци, Хрвати, Словаци, Чеси, Руси и избегли Срби са подручја Независне државе Хрватске и са територије Косова и Метохије. Много унесрећених и протераних нашло је свој нови дом 1941. године у окупираној и пониженој Србији, а у оквиру ње у граду огромног срца по имену Краљево.

Чини се да је у свим досадашњим историографским проучавањима о масовном стрељању Краљевчана од 15. до 20. октобра свесно, понекад можда и несвесно, занемаривана чињеница да тај злочин нису починили ни фашисти ни нацисти, већ регуларне војне јединице немачког Вермахта. Посебно треба имати у виду да је назив Вермахт име за одбрамбене снаге немачке државе. Вилхелм Кајтел, Франц Беме, Ото Деш, Паул Кениг и Алфонс Мациович, само су неки од немачких официра који су командовали јединицама „одбрамбених снага“ на тлу

Србије. То су официри који су учили високе војне школе и академије, на којима су упознавали војну етику, на којима су слушали Штрауса и плесали уз његове валцере. Многи су носили и гвоздени крст као највише одликовање немачке војске. Колико је само људи у Европи исказивало дивљење према Трећем Рајху, не слутећи да је на помолу највеће уништавање људских живота, читавих народа, држава, градова и села. Од 1941. године, када је на тлу Европе започео тотални рат, Србија је уз Совјетски Савез и Пољску била сатанизована земља у којој је немачка војска намеравала да „освети“ своје погинуле претке из Великог рата и без икакве селекције уништи један народ који се није мирио са ропством.

Генерал Франц Беме, иначе учесник напада на Србију 1914. године, именован је септембра 1941. године за команданта гушења устанка. Мржња овог генерала Вермахта и њему подређених официра превазишла је одредбе свих расно дискриминаторских закона. Без икакве селекције, у селу Драгинац недалеко од Лознице, убијена су деца, старци и жене. У Краљеву је од 15. до 20. октобра убијено око 2.300 људи, већином Срба хришћана, али и Словенаца, Хрвата и Руса који су Србију прихватили као своју државу. И жене, и деца, и доктори, и ђаци, и радници, и то све због свођења људских живота на бројеве и попуњавање квота. У Старом Завету, по Мојсијевим законима, однос је био „око за око, зуб за зуб“, а по суровим законима војника Вермахта у 20. веку, 100 српских цивила за једног немачког војника и 50 српских цивила за једног Немца. Овакво безумље и сумрак цивилизације могу се објаснити екстремном мржњом према Србима, јер је створено схватање да би најбоље било да Србија нестане са географске карте. На саслушању Франца Нојхаузена 1947. године, овај Хитлеров опуномоћеник за привреду рекао је, између осталог, да су Срби као вечити узрочници немира морали бити стешњени и притиснути. Ово сведочење се може потврдити и наредбом Франца Бемеа, генерала пореклом из Аустрије: „Приликом закопавања стрељаних треба пазити да се тамо не стварају српска светилишта (ходочашћа). Стављање крстова на гробове треба спречити. Зато сахрањивање треба вршити намерно на усамљеним местима“.

Када се говори о краљевачком масакру, чује се и реч „одмазда“, као да је немачки Вермахт имао оправдање за уништење једног града. Погибија четрнаест немачких војника и рањавање 10 војника Вермахта у борбама за Краљево имала је за последицу увођење ванредног стања са преким судом. Војници 749 пука 717 посадне дивизије Вермахта, од којих су 2/3 били Аустријанци, спровели су наређење о стрељању, односно извршили су један од највећих ратних злочина на територији Србије.

Стрељање краљевачких мученика, сахрањивање и прекопавање гробова, скидање крсних знамења и манипулисање бројевима показују нам да је у последњих осам деценија европска цивилизација доживела прави суноврат. Верујемо да ће наше време донети коначно правду и истину за невино страдале, а да ће наши потомци научити да никада више не праве од људских личности бројке.